

Magyar UNESCO Bizottság (MUB) Titkársága 2003. évi szöveges beszámolójának felülvizsgálata

A.) A feladatok szakmai teljesítésének értékelése

1. A párizsi UNESCO 2001. évi Közgyűlésén jóváhagyott 2002-2007. évre szóló stratégia, majd az ezen alapuló 2002-2003. évekre szóló Program- és költségvetési dokumentuma a következő kiemelt stratégiai célterületeket jelölte meg:

- Oktatás mindenki számára
(élethosszig való tanulás a Delors-jelentés ajánlásai szerint...)
- A Föld vízháztartásával, ivóvízellátással kapcsolatos problémákör
(sivatagosodás lassítása, a Duna vízbázisának védelme...)
- A tudomány és technika etikája
(a humán genetika, biodiverzitás, az informatika új eredményeinek kezelése...)
- Kulturális sokszínűség,
(világörökség, világemlékezet, kultúrák közötti dialógus...)
- Közérdekű információkhoz való hozzáférés (public domain)
(esélyegyenlőség, Internet-etika, szerzői jogok a web-en)

2. A fenti stratégiai célokra építve a Magyar UNESCO Bizottság a 2003. évre a következő tevékenységi területeket jelölte meg prioritásként és fordított rájuk kiemelt figyelmet:

Oktatás-nevelés: UNESCO-Tanszékek, UNESCO Asszociált Iskolák Hálózatának működtetése, távoktatás-felnőttoktatás terén nemzetközi együttműködési lehetőségek feltárása;

Kultúra: Világörökségi programok, világörökség-helyszínek jobb menedzsmentjének szorgalmazása, a szellemi világörökség-regiszter bővítése hazai elemekkel, „digitális örökség” kérdésköre, általában az értékmegőrzés, a kultúra finanszírozásának jó példái, kisebbségi kultúrák védelme, Európai Folklor Központ és a Kulturális Obszervatórium működtetésének támogatása, részvétel a „Szellemi Világörökség Deklaráció” kidolgozásában, kulturális sokszínűség, kulturális jogok, kis nyelvek védelme;

Természettudományok: Fiatal Tudósok UNESCO Fórumának megszervezése, kormányközi UNESCO programokban való hatékonyabb részvétel (hidrológia, környezetvédelem, bioetika, napenergia...), vízügyi posztgraduális kurzusok, technológiai előrejelzés;

Társadalomtudományok: a társadalmi átalakulások menedzselése, emberi jogok, konfliktuskezelés módszertana, jövőkutatás;

Kommunikáció-informatika: Internet-etika, informatikai trendek kutatása, információs társadalom.

A MUB Titkársága a Magyar UNESCO Bizottság által meghatározott feladatok és tevékenységek elvégzését támogatja adminisztratív és szervezési eszközökkel. A fent megjelölt célok figyelembevételével a 2003. évben többek között a következő tevékenységeket látta el a MUB Titkársága, amelyek különösen kiemelkedők a párizsi UNESCO által megjelölt célkitűzések teljesítése szempontjából:

- Befejezte, segítette az UNESCO Fiatal Tudósok Fóruma budapesti Titkárságának megalapítását a 1999. évi budapesti Tudomány Világkonferenciájának határozata alapján, a szervezet új neve WAYS (World Academy of Young Scientists) lett.
- Tovább fejlesztették és folyamatosan karbantartják a Magyar UNESCO Bizottság internetes honlapját (www.unesco.hu).
- Koordinálják folyamatosan a hazai UNESCO Tanszékek munkáját, új UNESCO-tanszék felvételét kezdeményezték.

- Meghirdették és működtetik az UNESCO 2003-2004 évi Részvételi Programjait, amelyek több fontos projektet is támogatnak Magyarországon.
- 30 magyarországi UNESCO-asszociált iskola tevékenységét irányítják folyamatosan (diákcserek, nyári táborok, kiemelkedő napok megünneplése, stb.).
- A 2003. évben is folytatták a nagy érdeklődést kiváltó és igen sikeres országos iskolai pályázatot a hazai világörökségi helyszínek jobb megismertetése céljával.
- A német, francia, brit és szlovén Nemzeti Bizottság főtítkáiraival közösen folytatták az UNESCO Euro-Arab Task Force-ának munkáját a kultúrák közötti dialógus erősítésére („Learning to Live Together” címmel).
- UNESCO-támogatású szakértői látogatást szerveztek Budapesten az iskolai mediátor-képzésről. A rövidtávú célkitűzés: hazai továbbképzési szeminárium megszervezése.
- A különböző ifjúsági képzőművészeti pályázatokat, ösztöndíjak meghirdetését, az azokon való magyar részvételt koordinálták.
- Kulturális Jogok Egyetemes Deklarációja: széleskörű hazai és nemzetközi szakértői munka eredményeként az UNESCO 2001. évi 31. Közgyűlése elfogadta a Deklarációt. A hazai szakértői munkát a MUB Titkárság koordinálta. A szöveget magyarra fordították, és széles körben terjesztik.
- Kezdeményezték és szervezik az UNESCO Kodály-díj meghirdetését hazai finanszírozással, a Kodály-módszer nemzetközi terjesztésére.
- Megszervezték az UNESCO anyagi támogatását a hazai árvíz során károsodott múzeumok helyreállításához.
- Támogatták a Tisza Film tudományos ismeretterjesztő- és az ENGRAM Film társadalmi témájú filmjeit. (Pl.: A Koszovói gyermekek c. film több nemzetközi díjat nyert.)
- A hazai Világörökség Helyszínek jobb menedzsmentjének fejlesztését segítették, és dolgoznak folyamatosan új Világörökség Helyszínek elfogadtatásán.
- A kultúra finanszírozásával foglalkozó, Budapesten működő, UNESCO-alapítású Kulturális Obszervatórium (www.budobs.hu) tevékenységét anyagi és erkölcsi értelemben támogatták.
- Megszervezték a Digitális Örökség Konvenció munkájában részt vevő magyar munkacsoportot, 2003-ban a Közép-Európai Munkacsoport keretében budapesti munkaértekezlet megrendezését készítették elő.
- 2003-ban is részt vettek a L’Oreal cég Unesco-val közös nemzetközi pályázatának lebonyolításában (fiatal, élettudományokkal foglalkozó kutatók versenye). Gondozzák az Aschberg művészeti ösztöndíjat.
- A részvétel folyamatos és konstruktív az UNESCO kormányközi programjaiban (hidrológia-IHP, vízbázisok felmérése-WWAP, geológia-GEO, ember és bioszféra-MAB, bioetika, tudomány-etika COMEST, Jogi Bizottság, sport: CIGEPS...).
- Vezető szerepet vállalt a Titkárság az UNESCO „Társadalmi átalakulások irányítása” (MOST) nevű programjában, az „Élhető város” alprogram vezetését is vállalta.
- Az UNESCO napenergiai programjában való magyar részvételt folyamatosan támogatja a Titkárság, különös tekintettel az oktatásban való megjelenésre: jegyzetek, segédkönyvek kiadásának támogatása, országos hálózat kialakítása, működtetése.
- Rendszeres a részvétel a Budapesten minden év április végén megrendezésre kerülő Nemzetközi Könyvfesztiválon, az UNESCO kiadványainak terjesztése is megtörténik a könyvfesztiválokon.
- Folyamatos a közreműködés az UNESCO Információs-kommunikációs programjaiban (pl.: általános hozzáférés a közérdekű adatokhoz, az Internet etikája, szerzői jogok a web-en, újságíró-etika).

A MUB Titkársága a fent felsorolt feladatokat, illetve a felsorolásban nem szereplő, de 2003-ban végzett tevékenységeket szakmailag sikeresen hajtott végre. Különösen figyelemreméltó az, hogy új területeket is megpróbált bevonni a tevékenységi körébe olyan új projektek indításával, amelyek az ENSZ és összes szakosodott szervezete tevékenységével összhangban állnak, és a közös célkitűzések megvalósítását segítik elő.

A hatáskörébe tartozó, folyamatos feladatellátást igénylő tevékenységét is fennakadás nélkül végzi, ez azért igen fontos, mert a párizsi UNESCO több éves feladatvégrehajtási ciklusokban tervez és hajt végre programokat. A MUB Titkársága így a nemzetközi együttműködésekben sikerrel képviseli Magyarország érdekeit, és szolgálja az UNESCO által meghatározott stratégia végrehajtását is.

B.) Pénzügyi teljesítés és a feladatmegvalósítás összhangja

A MUB Titkársága számos olyan rendezvény megszervezéséhez, alapítványok működéséhez, külföldi magas rangú vendégek és szakértők fogadásához, és igen sikeres pályázatok kiírásához járult hozzá, amelyek a párizsi UNESCO központ döntéseinek végrehajtását szolgálják, illetve az UNESCO mint ENSZ szakosodott szerv működését segítik elő, amely Magyarország számára külpolitikai szempontok miatt igen fontos.

Mint a fentiekből látható, a MUB Titkársága ellátta kötelező szakmai feladatait, amelyek nem csupán saját adminisztratív gazdálkodását szolgálták, hanem magyar nonprofit szervezetek támogatását, és Magyarország nemzetközi szerepvállalásából következő feladatok végrehajtását is elősegítette.

Budapest, 2004. május 21.

Készítette: dr. Kóré Veronika

Jóváhagyom:

Medgyes Péter